

Slikar Josef Kriehuber je upodobil škofa Friderika Barago v najlepši življenjski dobi, na višku njegove slave in moči. Drža je samozavestna, iz nje veje poglobljena duhovnost in askeza tega velikega Slovenca. S poudarki okrog oči in karakterističnimi potezami okrog ust je napovedal nadpovprečno odločnost tega moža. Kriehuber je naslikal škofa v tronu sedečega do kolen in s tem izkoristil možnost upodobitve čipkastega koretlja, kar daje Baragi še neko drugo dimenzijo čustvene duhovnosti, kakršna veje iz vseh njegovih pisem. Knjige na polici naj bi ilustrirale škofa Friderika Barago kot pisatelja.

Josef Kriehuber: Friderik Baraga, 1854, litografija, 33 x 24,5 cm

Značilnosti, ki jih je Josef Kriehuber poudaril na svoji litografiji Friderika Barage, z orlovskim nosom vred, so vodile oblikovalce njegove podobe vse do naših dni. Tudi kipar France Gorše in slikar France Zupan-Krištof se jima nista mogla ogniti.

Na naslovni strani: Zaščitni znak iz raziskovalne naloge Baragova zapuščina kot turistični proizvod, 1994, ki ga je oblikoval Borut Dvornik. Sestavljen je iz treh delov: siluete Friderika Barage, peresa za pisanje in logotipa.

Avtoportret: Friderik Baraga kot kaplan

Zasnova in realizacija: **STUDIO 5 Marko Kapus s.p.**

Besedilo: **dr. Marko Marin**

Oblikovanje: **Borut Dvornik**

Izdajatelj in založnik: **Turistično društvo Trebnje**

Tisk: **OTISK d.o.o. Trebnje**

Naklada: 5000 izvodov

2. julij 1995

v objemu

*Baragova
podoba*

BARAGA

TEMENICE in MIRNE

Slovenija

BARAGA

1

Škofu Frideriku Baragi pravimo karakter, kar pomeni, da je bil močna osebnost. Njegovo duhovno moč je bilo čutiti na vseh področjih dejavnosti, tudi pri upodabljanju umetnosti. Njegov življenjepisec Karel Mauser je zapisal "Rad je risal in slikal... Sličice, ki so ostale po njem, so zelo ljubke in pričajo o nežnosti in dojemljivosti Baragove duše." Vsaj trikrat pa je posegel kar v bistvo likovne umetnosti; vsakič, ko je prišel v Evropo po darila za svoje misijone v Ameriki.

Franz Kurz von Goldenstein: Izgon iz Templja, 1838, akvarel/papir, 96x107 cm

Prvič se je to zgodilo že leta 1836; takrat je nabiral nabožne predmete za opremo svojih revnih misijskih cerkva. V tem času je naročil pri takrat najbolj slovečem slikarju v Ljubljani Franzu Kurzu von Goldensteinu več podob. V njegovi zapuščini v Gradcu sta se ohranili vsaj dve skici v akvarelu, ki sta bili namenjeni Frideriku Baragi v Ameriko: Dvanajstletni Jezus v templju in

BARAGA

2

Izgon iz templja. Prva je podpisana z napisom: "F.S.R.v. Kurz v. Goldenstein inv.et pinx., Laibach 1838", s pripisom: "Altarbild für den Fürstbischof Friedrich Baraga nach Nordamerika", druga pa je brez podpisa, stilno pa sorodna in datirana kakor prva z letnico 1838. Tega leta je naročil sliko sv. Jožefa tudi pri Matevžu Langusu za misijsko postajo sv. Jožefa. Škof Baraga takole piše v enem izmed svojih pisem - 17. septembra 1938: "Velika podoba sv. Jožefa, ki jo je Langus naslikal, stavi pred oči sv. Jožefa v delavnici. Presv. Devica sedi na njegovi strani in šiva, dete Jezus pa gleda svojega rednika, kako dela. Ta podoba je za indijansko cerkev prav primerna, ker indijanci so po naravi lenobi vdani; misijonarji jih morajo prav gotovo k delu spodbujati."

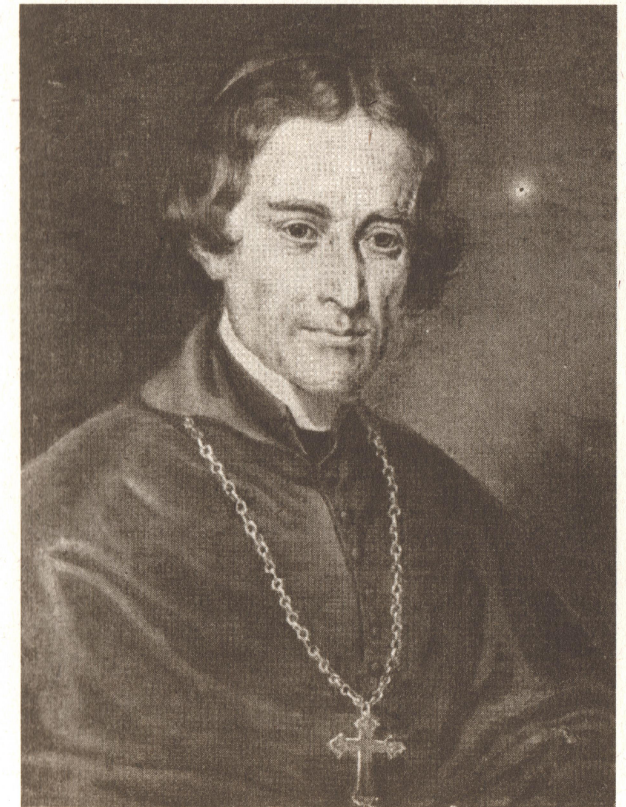
Franz Kurz von Goldenstein: Dvanajstletni Jezus v templju, 1838, akvarel/papir, 26x70 cm

BARAGA

3

Ob drugem obisku v domovini leta 1854 se je kar dvakrat portretiral: pri Matevžu Langusu v Ljubljani in Josefu Kriehuberju na Dunaju, obakrat že v škofovem ornatu. Langusov portret hranijo v Škofiji v Ljubljani, Kriehuberjevih litografij pa je ohranjenih več, ena visi v njegovi rojstni hiši v Mali vasi. Iz obeh portretov se da slutiti, da sta oblikovana po Baragovi naravi. Še prav posebej je prepričevalen v Kriehuberjevi litografiji, ki je tudi podpisana z letnico 1854. Josef Kriehuber je bil v svojem času zelo znan avstrijski slikar, odličen risar in litograf. Portreti ral je številne sodobnike, portret Friderika Barage pa je še prav posebej kvaliteten. Litografija kot umetnostna zvrst se je takrat šele uveljavljala in Kriehuberju ni bilo vseeno, kakšen izdelek ponudi iz svoje tiskarne, zato se je tudi pri portretirancih, ki so bili glavni vir zaslužka, posebej potrudil; samo po sebi je umevno, da mu je škofovski naslov še več obetal, čeprav je bil ta škof reven.

Matevž Langus: Friderik Baraga, 1858